

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Vzorec definice hluchoslepoty

Příloha č. 2 – Dotazník výzkumného šetření

Příloha č. 1 – Vzorec definice hluchoslepoty (Jakeš, 2003, s. 305-306)

Navrhují definovat hluchoslepotu pomocí strukturního vzorce takto:
 $\mathbf{H} = f(\mathbf{S} \times \mathbf{Z} \times r \times \mathbf{Q})$, přičemž:

\mathbf{H} znamená definovaný výraz „hluchoslepota“;

$f(\mathbf{S} \times \mathbf{Z} \times r \times \mathbf{Q})$ označuje popis definovaného výrazu neboli definiční vymezení pojmu „hluchoslepoty“;

f označuje funkci neboli vztah závislosti \mathbf{H} na komponentách \mathbf{S} , \mathbf{Z} , r , \mathbf{Q} uvedených v závorce;

\times je znak pro logický součin;

\mathbf{S} označuje stav sluchu posuzovaný z lékařského hlediska. Kritéria pro indikaci hluchoslepoty z hlediska ORL jsou stanovena v dokumentu „Memorandum – pro poskytování kompenzačních pomůcek z titulu hluchoslepoty“. Hluchoslepoty je indikována za podmínky, že tato kritéria jsou splněna. Pokud stanovená kritéria splněna nejsou, je komponenta \mathbf{S} prázdná, (tj. je rovna nule). Potom také výsledné \mathbf{H} je prázdné neboli rovno nule, tak se nejedná o hluchoslepotu;

\mathbf{Z} označuje stav zraku posuzovaný z lékařského hlediska. Kritéria pro indikaci hluchoslepoty z hlediska oftalmologického jsou stanovena také v dokumentu „Memorandum - pro poskytování kompenzačních pomůcek z titulu hluchoslepoty“. Hluchoslepoty je indikována za podmínky, že tato kritéria jsou splněna. Když stanovená kritéria splněna nejsou, je komponenta \mathbf{Z} prázdná (tj. je rovna nule). Pak také výsledné \mathbf{H} je prázdné neboli rovno nule, tudíž se nejedná o hluchoslepotu;

r označuje koeficient (součinitel) hluchoslepoty odvozený na základě relačního procesu agregace a substituce funkcí sluchu a zraku (sluchového a zrakového vnímání). Koeficient hluchoslepoty vyjadřuje, nakolik je omezena či znemožněna přirozená schopnost kompenzace sluchové nedostatečnosti zrakem a naopak. Je to komponenta typická a specifická pouze pro hluchoslepotu, proto odlišující hluchoslepotu od ostatních zdravotních smyslových postižení. Koeficient hluchoslepoty r je definován jako $\mathbf{A} \times \mathbf{V}$, kde \mathbf{A} znamená míru ztráty sluchu (stupeň sluchového postižení) a \mathbf{V} značí míru ztráty zraku (stupeň zrakového postižení) s tím, že jejich hodnoty mohou být vyjádřeny

v procentech jak podle lékařských hledisek, tak například podle Vyhlášky MPSV č. 207/1995 Sb., kterou se stanoví stupně zdravotního postižení a způsob jejich posuzování pro účely dávek státní sociální podpory. Pro účely kvantifikace koeficientu hluchoslepoty r jsou procentní body vyjadřující velikost \mathbf{A} , \mathbf{V} invertovány do formy zlomku na setiny a poté vzájemně vynásobeny. Výsledná hodnota koeficientu hluchoslepoty r je udávána v setinách a pohybuje se v intervalu od nuly do jedné (0-1). Například pro kombinaci úplné hluchoty a úplné slepoty hodnota koeficientu r je 1. Pokud úroveň sluchových ztrát je dejme tomu 83 % a zrakové ztráty jsou 100 %, potom koeficient r je 0,83. Za předpokladu, že jeden z distančních prostorových smyslů je plně funkční, je hodnota koeficientu r rovna nule. V takovém případě \mathbf{H} se rovná nule, tj. \mathbf{H} je prázdné a vyhodnocované postižení nelze považovat za hluchoslepotu;

\mathbf{Q} označuje množinu všech důsledků a okolností duálního smyslového poškození, které mají vliv na kvalitu života člověka. Spadají sem aspekty osobního rozvoje a učení, vzdělávání, rehabilitace, bydlení, zaměstnání a další, tedy aspekty zabezpečování a uspokojování základních životních (biologických, duševních a sociálních) potřeb člověka. Navrhují k diagnostikování hluchoslepoty na úrovni komponenty \mathbf{Q} užívat fasetový přístup. To umožní uplatňovat různé specifické přístupy v závislosti na konkrétním účelu vyhodnocování. Pro hodnocení hluchoslepoty je klíčová kterákoli ze souboru následujících faset:

\mathbf{Q} - fasety snížené schopnosti:

1. Snížená schopnost základní sebeobsluhy (jídlo, pití, oblékání, osobní hygiena).
2. Snížená schopnost péče o domácnost (vaření, úklid, opravy, péče o oděv, nákupy).
3. Snížená schopnost komunikace způsoby obvyklými ve většinové společnosti.
4. Snížená schopnost dorozumívání a práce s vizuálními a akustickými informacemi v obvyklých formách.
5. Snížená schopnost učení včetně sebevýchovy.
6. Snížená schopnost v pracovním uplatnění.
7. Snížená schopnost adaptace na prostředí (fyzické, sociální).

Příloha č. 2 – Dotazník výzkumného šetření

Dobrý den,

jmenuji se Bc. Gabriela Obselková a jsem studentkou 2. ročníku navazujícího magisterského oboru Speciální pedagogiky na Karlově univerzitě v Praze. Zpracovávám diplomovou práci na téma Systém péče o jedince s hluchoslepotou v České republice a chtěla bych Vás tímto požádat, zda byste mi vyplnil/a následující dotazník. Otázky zjišťují, jaký je život s hluchoslepotou a jak jste spokojen/a s nabízenou péčí v České republice.

Zjištěné údaje budou použity pouze pro účely diplomové práce, bude s nimi zacházeno v souladu s ochranou osobních údajů, nebudou zpřístupněny žádné třetí osobě a budou ponechány u autorky práce.

Případné dotazy Vám ráda zodpovím na emailu Obselkova.G@seznam.cz.

Prosím o vyplnění následujících otázek a zaslání vyplněného dotazníku na výše uvedenou emailovou adresu.

Děkuji Vám za spolupráci, Gabriela Obselková

1) Věk:

2) Pohlaví:

3) Město, ve kterém bydlíte:

4) Bydlíte sám? Pokud ne, s kým bydlíte (uved'te vztah k této osobě):

5) Jaká je vaše diagnóza?

- Kdy se u Vás objevila hluchoslepotu:
- Jaké je Vaše poškození zraku (prosím, vyberte z nabízených variant, případně

poruchu stručně popište):

a) Slabozrakost

b) Zbytky zraku

c) Nevidomost

d) Jiné:

- Jaké je Vaše poškození sluchu (prosím, vyberte z nabízených variant, případně poruchu stručně popište):

a) Lehká nedoslýchavost

b) Středně těžká nedoslýchavost

c) Těžká nedoslýchavost

d) Praktická hluchota

e) Úplná hluchota

f) Jiné:

6) V čem Vás ztráta zraku a sluchu omezuje? Popište:

7) Jaký způsob komunikace upřednostňujete? (prosím, vyberte z nabízených variant, případně uveďte jiný způsob)

a) Mluvená řeč

b) Psaná forma

c) Znakový jazyk

d) Taktilní znakový jazyk

e) Lormova abeceda

f) Braillovo písmo

g) Tiskací písmena psaná do dlaně

h) Prstová abeceda (daktylotika)

i) Daktylotika do dlaně

j) Tadoma

k) Odezírání

l) Jiné:

8) Jaké školy jste navštěvoval/a? Uveďte názvy škol:

9) Jak probíhalo vyučování? Měl/a jste nějaké speciální úkoly, předměty, apod.?

Pomáhal Vám ve škole asistent? Popište:

10) Co pro vás bylo ve škole obtížné?

11) Jak jste byl/a spokojen/a se školou, do které jste chodil/a?

12) Chtěl/a byste navštěvovat jinou školu? Jakou a proč?

13) Navštěvoval/a jste nějaké poradenské zařízení? Jaké a kdy?

14) Byla pro Vás škola a poradenské zařízení dobře dostupné? Napište Váš názor:

15) Máte v současné době nějakou práci? Jakou?

16) Kde jste pracoval/a v minulosti?

17) Bylo obtížné najít si práci? Pokud ano, v čem byl největší problém?

18) Jste se svou prací spokojen/a? Co se vám líbí a nelíbí? Popište:

19) Chtěl byste pracovat jinde? Proč a kde?

20) Jaké využíváte sociální služby? Jak jste s nimi spokojen/a? Popište:

21) Jste spokojen/a s nabídkou služeb? Napište svůj názor:

22) Jsou pro vás služby dobře dostupné? Co byste změnil/a?

23) Jaké navštěvujete organizace zaměřující se na osoby s hluchoslepotou? Napište jejich
název:

24) Proč tyto organizace navštěvujete? Napište svůj názor:

25) Co v organizacích děláte? Popište:

26) Jste spokojena s organizacemi? Co byste v organizaci změnil/a? Napište svůj názor:

27) Jsou pro vás organizace dobře dostupné? Napište Váš názor:

28) Jaké pomůcky využíváte? Jste s nimi spokojen/a?

29) Jsou nějaké pomůcky, které by se vám hodily, ale nemáte je? Jaké a proč je nemáte?

30) Jak jste spokojen se systémem péče o jedince s hluchoslepotou? Změnil/a byste něco?

Napište Váš názor:

31) Chybí podle Vás v ČR nějaká organizace či služba pro osoby s hluchoslepotou? Pokud ano, jaká? Popište ji:

32) Chtěl byste v ČR změnit něco na péči o hluchoslepé? Napište svůj názor: